

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Jyväskylän kaupunki ilmaisee huolensa ympäristönsuojeluun liittyvien tehtävien pirstaloitumisesta. On tärkeää, että valtion ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä hoidettaessa huomioidaan paikalliset tarpeet, eikä tehtäviä keskitetä liian kauas viranomaisalueelta. Valtion ja kunnan rinnakkaisten ympäristönsuojeluviranomaistehtävien hoitamisen tulee jatkossakin sujua tiiviissä yhteistyössä, eikä kunnan vastuita ympäristönsuojelusta saa uudistuksen myötä lisätä.

Hyvinvointialueet ja suuret kaupungit muodostavat alueellisen varautumisen kannalta merkittävän toimijakokonaisuuden. Kunnan rooli ja erityisesti keskuskaupunkien rooli on ollut merkittävä viimeaikaisissa häiriötilanteissa. Kaikki häiriötilanteet tapahtuvat jonkun kunnan tai kuntien alueilla. Kuntien vastuulla ovat edelleen merkittävät varautumisen kannalta keskeiset palvelut, kuten infrastruktuurin toiminta (vesihuolto, jätehuolto, energia, kunnallinen tieverkosto, padot), varhaiskasvatus, perusopetus ja muu sivistävä toiminta, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoimi,

väestönsuojelu, terveydensuojelu, ympäristönsuojelu, elinvoiman sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, maaseutuhallinto, kotouttaminen, työvoimahallinto sekä muut kuntalaisten hyvinvointiin liittyvät tehtävät.

Lakiluonnoksessa valmiustoimikuntien kokoonpano on jätetty lupa- ja valvontaviraston harkittavaksi. Maantieteellisesti laajojen toimialueiden virastoilla tulee olla riittävästi paikallistuntemusta kyetäkseen tehokkaasti tukemaan alueiden varautumisen yhteensovittamista. Viraston tulee hyödyntää yhteensovittamisen roolissaan olemassa olevia alueellisia verkostoja. Alueellisilla valmiustoimikunnilla tulee olla selkeä rooli ja tehtävät niin normaaliolojen ennakkolisessa varautumisessa kuin itse häiriötilanteiden aikana. Alueellisia valmiustoimikuntia voisi hyödyntää myös turvallisuussuunnittelun koordinoinnissa.

Lakiluonnoksessa on tarkoitus säätää tietojen luovutusmahdollisuudesta, mikä on yhteistyön välttämätön edellytys. Tietojen vaihdon tulee olla aina kaksisuuntaista. Kunnat ovat tällä hetkellä valtakunnallisen viranomaistilannekuvan ulkopuolella, eivätkä tekniset välineet tiedon vastaanottamiselle ole ajan tasalla. Kunnissa ei ole esimerkiksi mahdollisuus käyttää TUVE- verkkoa, mikä on yksi syy siihen, että kaikkea tarvittavaa tietoa ei ole kunnille luovutettu. Olisikin tärkeää, että kuntien varautumistehtäviä tekevät henkilöt pääsisivät aiempaa tiiviimmin mukaan myös luokitellun turvallisuustiedon lähteille. Turvaluokitellun tiedon käytön yhtenä edellytyksenä ovat SUPOn toteuttamat turvallisuusselvitykset, jotka on nyt mahdollistettu vain suurimmille keskuskaupungeille. Kaksisuuntainen tiedonvaihto tulee turvata kuitenkin koko kuntakentälle.

Lakiehdotus siirtää lupa- ja valvontavirastolle vastuun alueiden käytön valvonnasta ja ohjauksesta. Nykytilanteessa valtion aluehallinnon piiriin on kuulunut ainoastaan alueiden käytön edistämistehtävä. Ohjaustehtävän palauttaminen lainsäädäntöön on merkittävä muutos, jonka perusteet jäävät epäselviksi. Muutos on merkittävä myös kuntien itsemääräämisoikeuden näkökulmasta, ja se tulisi tämän lainsäädännön sijaan ratkaista osana alueidenkäyttölain kokonaisuutta.

Lausunnolla olevassa ehdotuksessa ei oteta kantaa lupa- ja valvontaviraston toimipaikkojen sijaintiin. Yhteistyöalueittaisen organisoitumisen vaikutuksia ei esityksessä avata riittävästi, joten vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida kokonaisuutena. Toimipaikkojen osalta ehdotuksessa todetaan, että virastolla on toimipaikka kaikilla sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alueilla. Keski-Suomen osalta tämä tarkoittanee, että Etelä-Savolla, Pohjois-Karjalalla, Pohjois-Savolla ja Keski-Suomella on yhteinen toimipaikka.

Kaiken kaikkiaan lakiehdotus näyttää keskittävän lupa- ja valvonta-asiat valtakunnallisesti. On iso riski, että nykyisistä toimipaikoista siirretään työpaikkoja niin päätoimipaikkaan sekä sote-yhteistoiminta-alueiden toimipaikkoihin. Jyväskylän kaupunki pitää tärkeänä, että Jyväskylässä suurena kaupunkina on lupa- ja valvonta-asioiden toimipaikka. Pelkkä työskentelypiste ei ole riittävä.

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen

esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Jyväskylän kaupunki toteaa, että elinvoimakeskuksiin keskitettäviä aluekehittämisen tehtäviä tulee toteuttaa tiiviissä yhteistyössä kaupunkien kanssa kasvun ja elinvoiman vahvistamiseksi kasvukeskuksissa.

Elinvoimakeskuksiin keskitettävät EU- ja kehittämisrahoitukseen liittyvät päätös- ja maksatusprosessit tulee kehittää asiakaslähtöisiksi, sujuviksi ja joustaviksi, paikalliset kehitystarpeet huomioiden. Seuraavan ohjelmakauden alussa EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen rahoitustehtävät tulisi kohdistaa elinvoimakeskuksille siten, että jokainen elinvoimakeskus vastaisi omista rahoituspäätöksistään, mikä on tämänhetkinen toimintamalli EU:n maaseuturahoituksessa.

Tehtäviä ja vastuunjakoja aluekehittämisen toimijoiden välillä tulee selkeyttää niin, että elinvoimakeskuksen rooli vastaa ELY-keskusten roolia. Nykyiset täyden palvelun ELY-keskukset luovat tarkoituksenmukaisen pohjan uusien elinvoimakeskusten sijoittumiselle.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Jyväskylän kaupunki suhtautuu myönteisestä lakiehdotuksen tavoitteeseen lupa- ja valvontakäytäntöjen yhdenmukaistamisesta ja selkeyttämisestä. Jyväskylän kaupunki kuitenkin ilmaisee huolensa toimintojen keskittämiseen liittyvistä haasteista sekä aluehallinnon toimijoiden roolien ja yhteistyön kehittämistarpeista.

Aluehallintovirastoja on tällä hetkellä kuusi. Keski-Suomi kuuluu Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toiminta-alueeseen ja Jyväskylässä sijaitsee aluehallintoviraston toimipaikka.

Nykyisten ELY-keskusten alueet määräytyvät maakuntien mukaan. Jyväskylässä sijaitsee ns. täyden palvelun ELY-keskus, jossa on kolme vastuualuetta, elinkeinot, työvoima ja osaaminen, liikenne ja infrastruktuuri sekä ympäristö ja luonnonvarat.

Ehdotuksessa esiin nostetut palvelut niin ELY-keskusten kuin aluehallintovirastonkin osalta ovat Keski-Suomessa tällä hetkellä hyvin edustettuina. Jyväskylän kaupunki pitää tärkeänä, että palvelujen saatavuus ei Keski-Suomessa vaarannu eikä virastojen asiantuntijoiden paikallistuntemus heikenny muutoksen myötä. Jyväskylän kaupunki pitää tärkeänä, että Jyväskylässä isona kaupunkina on lupa- ja valvonta-asioiden toimipaikka. Nykyiset täyden palvelun ELY-keskukset luovat luontevan pohjan elinvoimakeskusten sijoittumiselle.

Sekä kunnilla että valtiolla on rinnakkaisia ja tiiviissä yhteistyössä toteutettavia vastuita ja tehtäviä tässä lakiehdotuksessa esillä oleviin kokonaisuuksiin. Jyväskylän kaupunki pitää tärkeänä, että tiivis yhteistyö jatkuu myös uudistetussa rakenteessa. Esityksen lähtökohtana on, että valtion ja kuntien väliseen tehtäväjakoon ei tule muutoksia, ja tämän lähtökohdan toteutuminen tulee varmistaa uudistuksen toimeenpanossa.

Lehtinen Laura

Jyväskylän kaupunki